

Stepy akermańskie
Adama Mickiewicza

Samotność poety

Mickiewicz odbył podróż na Krym w 1824 r. Jej owocem stały się „Sonety krymskie” – cykl 18 utworów, wydanych w 1826 r. Cykl otwiera utwór “Stepy akermańskie”.

Mickiewicz odwiedził: Zatokę Achmeczeczką, Kozłów, Bakczysaraj, Bajdary, Czufut-Kale, Ałusztę, a także Sewastopol, Symferopol oraz okolice Ajudahu.

Mickiewicza fascynował Orient, czyli świat Bliskiego i Dalekiego Wschodu.

- W „Sonetach krymskich” ukazał krajobrazy na Krymie: stepy, góry, morze. Przeżywa ich piękno, które skłania go do różnych refleksji. Utwory mają charakter opisowo-refleksyjny.

krajobraz stepowy

Podmiot liryczny ujawnia się we fragmentach:

- ❑ „Wpłynąłem...”
- ❑ „Omijam...”
- ❑ „Patrzę...”
- ❑ „Stójmy!”
- ❑ „Słyszę...”
- ❑ „ucho natężam”
- ❑ „słyszałbym”
- ❑ „jedźmy”

Opisuje swoje wrażenia zmysłowe:
to, co widzi, słyszy, czuje.
O swoich przeżyciach opowiada wprost.
Obserwuje krajobraz z ciekawością.
Jest wędrowcem.
Nie jest sam, zwraca się do swoich
towarzyszy podróży: „Stójmy!”, „jedźmy!”
(są to apostrofy).

Jaki obraz rozpościera się przed podmiotem lirycznym? (strofa 1)

- „w płynąłem na suchego przestwór oceanu” – porównuje podróż przez step do podróży po oceanie, nieograniczona przestrzeń,
- „suchego przestwór oceanu” – pustka, pusta przestrzeń,
- „wóz nurza się w zieloność” – bujność stepowej roślinności (czasownik „nurza” nawiązuje znów do tematyki morskiej),
- „wóz (...) jak łódka brodzi” – o stepie podmiot liryczny myśli jak o oceanie, więc jego środek transportu (wóz) porównuje do łodzi,
- „kwiatów powodzi” – ogromna ilość kwiatów,
- „łąk szumiących” – łąki poruszane wiatrem,
- „koralowe ostrowy burzanu” – burzan to roślina, krzak, przenoszony przez wiatr, a ostrowy to wyspy.

Step jest ogromną, dziką i bezkresną przestrzenią, pełną bujnej roślinności, dźwięków i ruchu.

Co jeszcze widzi podmiot liryczny? (strofa 2)

- ❑ „mrok zapada” – wskazuje na porę dnia, jaką jest wieczór,
- ❑ „nigdzie drogi ni kurhanu” – (kurhan to pagórek) podmiot liryczny rozgląda się, próbuje odnaleźć się w tym miejscu,
- ❑ „Patrzę w niebo, gwiazd szukam” – podmiot liryczny szuka drogi i wskazówek, jak poruszać się,
- ❑ „gwiazd szukam przewodniczek łodzi” – po raz kolejny nawiązuje do tematyki morskiej, gwiazdy mają prowadzić jego łódź (a właściwie wóz),
- ❑ „Tam z dala błyszczą obłoki? Tam jutrenka wschodzi?” – pytania wyrażają niepewność, zagubienie,
- ❑ „To błyszczą Dniestr, to weszła lampa Akermanu” – podmiot liryczny rozpoznaje rzekę Dniestr i latarnię morską w Akermanie – w ciemności jej światło nazywa lampą.

Podmiot liryczny czuje się zagubiony i niepewny, przytłoczony przestrzenią stepu.

Twierdza Akerman

Strofy 3 i 4 bardziej skupiają się na wrażeniach słuchowych:

- ❓ „Stójmy! – jak cicho! – słyszę ciągnące żurawie” – zwiększa napięcie, zatrzymuje się i słucha dźwięków przyrody,
 - ❓ „Słyszę, kędy się motyl kołysa na trawie” – podmiot liryczny jest bardzo czuły na każdy dźwięk, nawet ten najmniejszy,
 - ❓ „W takiej ciszy! – tak ucho natężam ciekawie,
 Że słyszałbym głos z Litwy. – Jedźmy, nikt nie woła”.
- Podmiot liryczny w puencie utworu nasłuchuje dźwięków z Litwy – mimo że jest tak cicho, a on słyszy każdy szelest, to żadne dźwięki z ojczyzny nie dochodzą do niego – to przyczyna jego smutku. Podmiot liryczny jest podobny do Mickiewicza, który tęskni za swoim krajem.

Te strofy są bardziej refleksyjne.

Tezy interpretacyjne

- ❑ Wiersz mówi o pięknie i bogactwie wschodniej natury (wyraz orientalizmu romantycznego).
- ❑ Sonet pokazuje tęsknotę za utraconą Ojczyzną, której nic nie jest w stanie zastąpić, nawet najpiękniejsze wschodnie krajobrazy (topos raj u utraconego).
- ❑ Utwór podejmuje temat wędrówki, która daje człowiekowi możliwość poznania zarówno tajemnic świata, jak i samego siebie (topos życia jako wędrówki).